

VAD BAZSARÓZSÁK

nyomában

HOL KERESSÜK?

A bánáti bazsarózsa (*Paeonia banatica*) a Mecsekben él, a nemrégiben felfedezett keleti bazsarózsa (*Paeonia tenuifolia*) pedig az Északi-középhegység területén nő. Erdélyben a Mezőzáh közelében lévő rezervátumban találkozhatunk vele, ahol virágzásakor szervezett túrákat tartanak. A bánáti bazsarózsa hazánkban több ezer töves állománnyal büszkélkedhet, a keleti bazsarózsából viszont csak pár száz tövet jegyezhetünk.

Mindkét faj fokozottan védett, eszmei értékük 250 ezer forint.

A pünkösdirózsa ismert virág, hiszen sok kertben díszlik teltvirágú változata. Annál kevesebben tudják, hogy Magyarországon két vadon élő rokona is fellelhető: a bánáti bazsarózsa és a keleti bazsarózsa.

FONTOS!

A növény minden része mérgező.

A bazsarózsa név délszláv eredetű, a pünkösdirózsa megnevezés valószínűleg a reneszánszban a pogány római rózsasünnepek emlékeként támadt fel. A kerti változat pünkösd idején virágzik, a vad fajok ennél jóval korábban virítanak, már április végén, május elején megcsodálhatjuk virágaikat.

A keleti bazsarózsa (*Paeonia tenuifolia*) élőhelye a Kaukázustól Törökországon keresztül a Balkán-félszigetig terjed. Pontusi flóraelem, vagyis eredetileg a Fekete- és Kaszpi-tenger környéki sztyeppek növénye. Innen terjedt tovább a Kárpátoktól délre, valamint Erdélybe.

A keleti bazsarózsa 40-50 cm magas, lágyszárú, évelő növény. A föld alatt gumósan megvastagodott gyökereiben tárolt szénhidrátoknak köszönhetően tavasszal korán hozza virágait. Bokros növéssű, szárai egyenesek, szőrtelenek. Váltakozó állású levelei

mélyen, szálasan szeldeltek, a levélkék 1 mm szélesek. A szárazon egy, ritkán két virág nyílik. A virágok nagyok, 7-8 cm átmérőjűek, feltűnőek, hét-nyolc, esetleg tíz sötétpiros szirmból állnak. Az aranysárga porzók száma több tíz vagy akár száz is lehet. Termése hólyagszerű, durván bársonyos felületű tüsszőtermés, benne nagy, fénylően fekete magvakkal. A nem virágzó növény hasonlít a tavaszi héricsre. Érdekeség, hogy magyarországi élőhelyén együtt nő a héricssekkel, és a virágzásuk előtt a felületes szemlélő könnyen összetévesztheti őket.

A bánáti bazsarózsa levelei azonban szélesek, háromszorosan hármasan tagoltak, a szárazon egy, ritkán két virág nyílik, a virágok színe világosabb rózsaszínes. Termése szintén hólyagszerű, durván bársonyos felületű tüssző, fénylő fekete magokkal.

Molnár Péter

FOTÓ: MOLNÁR PÉTER